II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 17 april 1984

betreffende een steunmaatregel van de Belgische Regering ten gunste van een te Doornik gevestigde onderneming die met name installaties voor de levensmiddelenindustrie produceert

(Slechts de teksten in de Nederlandse en de Franse taal zijn authentiek)

(84/496/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 93, lid 2, eerste alinea,

Na de belanghebbenden overeenkomstig de bepalingen van genoemd artikel te hebben aangemaand hun opmerkingen te maken en gezien deze opmerkingen,

Overwegende dat de Belgische Regering door bemiddeling van haar geregionaliseerde instanties heeft besloten steun toe te kennen aan een te Doornik gevestigde onderneming die met name installaties voor de levensmiddelenindustrie produceert ; dat deze steun is verleend in de vorm van een deelneming van 145 miljoen Bfr. in het kapitaal van de onderneming door een overheidsholding met een regionale werkingssfeer, alsmede in de vorm van een rentesubsidie van 5 % op een krediet van 19,6 miljoen Bfr. ;

Overwegende dat de Commissie, na kennis te hebben genomen van het besluit om deze steun toe te kennen, zich per telexbericht op, onderscheidenlijk, 22 juli 1982 en 17 september 1982 tot de Belgische Regering heeft gewend om haar op haar uit artikel 93, lid 3, van het EEG-Verdrag voortvloeiende verplichting te wijzen om de Commissie van tevoren van elk voornemen tot invoering of wijziging van steunmaatregelen op de hoogte te brengen ; dat de Belgische Regering haar antwoord op deze verzoeken om inlichtingen op 25 november 1982 aan de Commissie heeft doen toekomen ;

Overwegende dat de Commissie heeft besloten de procedure van artikel 93, lid 2, van het EEG-Verdrag in te leiden ; dat zij de Belgische Regering bij schrijven van 7 januari 1983 heeft aangemaand haar opmerkingen kenbaar te maken ; dat zij in die brief heeft geconstateerd dat de steunmaatregel ten uitvoering was gelegd zonder dat de procedure van artikel 93, lid 3, van het EEG-Verdrag in acht was genomen ;

Overwegende dat de Belgische Regering bij schrijven van 23 maart 1983 heeft bevestigd dat op 23 juni 1982 tot deelneming in het kapitaal van de onderneming was besloten ; dat zij voorts erop wijst dat de steun in de vorm van een rentesubsidie van 5 % op een krediet van 19,6 miljoen Bfr., waartoe op 6 mei 1980 was besloten, onvoldoende was om van invloed te zijn op de mededinging en het handelsverkeer tussen de Lid-Staten ; dat de Commissie met haar voorstel om de SRIW (Société Régional d'Investissements de Wallonie), in haar hoedanigheid van openbare financieringsmaatschappij, te verbieden de herstructureringsmaatregelen van de betrokken onderneming met overheidskapitaal te ondersteunen, de SRIW in een ten opzichte van de particuliere financiële groepen discriminatoire situatie zou brengen ;

Overwegende dat de Regeringen van twee Lid-Staten en twee tot de betrokken sector behorende beroepsorganisaties hebben medegedeeld dat zij de bezorgdheid van de Commissie over de Belgische steunmaatregel delen ;

Overwegende dat de door de Belgische Regering toegekende steun in dit geval van dien aard is dat hij door begunstiging van de betrokken onderneming en met name van de produktie van installaties voor de levensmiddelenindustrie het handelsverkeer tussen de Lid-Staten ongunstig kan beïnvloeden en de mededinging kan vervalsen of dreigen te vervalsen ;

Overwegende dat de in mei 1980 toegekende steun in de vorm van een rentesubsidie van 5 % op een lening van 19,6 miljoen Bfr., niettegenstaande zijn relatief geringe intensiteit, het handelsverkeer ongunstig kan beïnvloeden en de mededinging kan vervalsen, met name wegens het feit dat de beslissing tot toekenning van de genoemde rentesubsidie niet losstaand is genomen maar samen met die om bovendien steun toe te kennen in de vorm van een staatswaarborg voor een bedrag van 75 miljoen Bfr. ;

Overwegende dat de kapitaalinbreng van zowel de centrale regering als andere overheidsinstanties die onder het gezag van de Staat ressorteren een steunmaatregel in de zin van artikel 92, lid 1, van het EEG-Verdrag kan vormen ;

Overwegende dat in dit geval de financiële situatie van de onderneming een dermate grote handicap opleverde dat het weinig waarschijnlijk was dat zij de voor haar overleving onontbeerlijke bedragen op de privé-kapitaalmarkten zou kunnen verkrijgen ;

Overwegende dat de deelneming van de SRIW ten bedrage van 145 miljoen Bfr. in het kapitaal van de betrokken onderneming, die met ernstige en herhaalde financiële moeilijkheden werd geconfronteerd, een steunmaatregel in de zin van artikel 92, lid 1, van het EEG-Verdrag is, en niet een inbreng van risicodragend kapitaal volgens de normale praktijk van ondernemingen in een markteconomie ;

Overwegende dat de brutowinst van de onderneming sedert het jaart 1977 onvoldoende middelen heeft opgeleverd om de afschrijvingen van de installaties te dekken ; dat tijdens de genoemde periode, waarin slechts 1978 een positief resultaat heeft opgeleverd, de verliezen gemiddeld ongeveer 5 % van de omzet beliepen ; dat de cash-flow sedert 1979 negatief is gebleven, hetgeen naar alle waarschijnlijkheid uitsluit dat de onderneming het voorgenomen investeringsprogramma ten belope van 110 miljoen Bfr. zonder staatssteun zou kunnen financieren ; dat de Belgische Staat al steun heeft verleend, namelijk in april 1979 door kapitaalinbreng ten belope van 40 miljoen Bfr. en in mei 1979 door een staatsgarantie voor een bankkrediet van 45 miljoen Bfr. alsmede met een rentesubsidie van 7 % op een krediet van 34 miljoen Bfr. ; dat hij in mei 1980 opnieuw steun heeft verleend door een staatsgarantie te verlenen voor een krediet van 75 miljoen Bfr. ten einde het bedrijfskapitaal van de onderneming opnieuw aan te vullen en in augustus 1980 door kapitaalinbreng van 150 miljoen Bfr. in het kader van een financiële herstructurering die tot vermindering van de schuldenlast van de betrokken onderneming heeft geleid ;

Overwegende dat, zodra een door een Lid-Staat toegekende financiële hulp de positie van een onderneming ten opzichte van andere ondernemingen die in het communautaire handelsverkeer concurreren, versterkt, deze andere ondernemingen moeten worden beschouwd als door de steunmaatregel te worden beïnvloed ;

Overwegende dat in het onderhavige geval de betrokken onderneming ongeveer 40 % van haar produktie naar de overige Lid-Staten exporteert en dat de door de Belgische Regering toegekende steun ten gevolge heeft dat de financiële lasten van deze onderneming worden verminderd en haar juist door dit feit ten opzichte van haar mededingers, die deze lasten zelf moeten dragen, een voordeel wordt verschaft ;

Overwegende dat volgens artikel 92, lid 1, van het EEG-Verdrag steunmaatregelen die de aldaar genoemde kenmerken bezitten in beginsel onverenigbaar zijn met de gemeenschappelijke markt ; dat de in artikel 92, lid 3, van het EEG-Verdrag vermelde uitzonderingen op deze onverenigbaarheid, welke uitzonderingen de enige zijn die in het onderhavige geval zouden kunnen worden toegepast, betrekking hebben op doelstellingen die in het belang van de Gemeenschap en niet slechts in dat van de begunstigde van de steunmaatregel worden nagestreefd ; dat deze uitzonderingen strikt moeten worden geïnterpreteerd bij het onderzoek van alle regionaal of sectorieel gerichte steunregelingen en van alle individuele toepassingen van algemene steunregelingen en dat een uitzondering met name slechts dan mag worden toegestaan, wanneer de Commissie kan vaststellen dat bij gebreke van de steunmaatregelen de werking van het marktmechanisme op zichzelf onvoldoende zou zijn om te verkrijgen dat de begunstigde ondernemingen zouden handelen op een wijze die tot de verwezenlijking van een van de door de uitzonderingen beoogde doelstellingen bijdraagt ;

Overwegende dat het toestaan van de bedoelde uitzonderingen voor steunmaatregelen die geen dergelijke tegenprestatie inhouden erop zou neerkomen dat het handelsverkeer tussen de Lid-Staten ongunstig wordt beïnvloed en de mededinging wordt vervalst zonder dat zulks op enigerlei wijze door het belang van de Gemeenschap wordt gerechtvaardigd, terwijl aan bepaalde Lid-Staten ten onrechte voordelen worden toegekend ;

Overwegende dat de Commissie zich bij de toepassing van de bovengenoemde beginselen op het onderzoek van gevallen van steunverlening ervan dient te vergewissen dat de begunstigde onderneming een tegenprestatie levert die de toekenning van de steun rechtvaardigt, omdat deze steun nodig is om het bereiken van een van de in artikel 92, lid 3, van het EEG-Verdrag genoemde doelstellingen te bevorderen ;

dat het, indien zulks niet kan worden aangetoond, duidelijk is dat de steun niet tot de met de uitzonderingen nagestreefde doelstellingen bijdraagt, maar tot verbetering van de financiële situatie van de betrokken onderneming dient;

Overwegende dat in het onderhavige geval niet van een dergelijke tegenprestatie door de begunstigde onderneming is gebleken;

Overwegende dat de Belgische Regering immers geen verantwoording heeft kunnen geven, en de Commissie deze niet heeft kunnen vinden, welke zou toelaten vast te stellen dat de betrokken steunmaatregel aan de voor de toepassing van een van de in artikel 92, lid 3, van het EEG-Verdrag genoemde uitzonderingen geldende voorwaarden voldoet;

Overwegende dat ten aanzien van de in artikel 92, lid 3, sub a) en c), van het EEG-Verdrag genoemde uitzonderingen betreffende steunmaatregelen ter bevordering of ter vergemakkelijking van de ontwikkeling van bepaalde regio's dient te worden gesteld dat de zone van Doornik geen gebied is waarin de levensstandaard abnormaal laag is of waarin gebrek aan werkgelegenheid heerst in de zin van de uitzondering sub a); dat ten aanzien van de uitzondering sub b) dient te worden gesteld dat de Belgische steunmaatregel niet de kenmerken bezit die nodig zijn om een bijdrage te leveren tot de ontwikkeling van bepaalde regionale economieën als bedoeld in die bepaling;

Overwegende dat, ten aanzien van de uitzonderingen van artikel 92, lid 3, sub b), van het EEG-Verdrag, de steunmaatregel geen enkel aspect vertoont op grond waarvan hij kan worden aangemerkt als een project van gemeenschappelijk Europees belang of als een middel om een ernstige verstoring in de economie van een Lid-Staat op te heffen, waarvan de bevordering een uitzondering krachtens artikel 92, lid 3, sub b), van het EEG-Verdrag op de in artikel 92, lid 1, van het EEG-Verdrag bedoelde onverenigbaarheid van steunmaatregelen rechtvaardigt; dat België deel uitmaakt van de centrale gebieden van de Gemeenschap, d.w.z. van die welke in communautair verband niet met de ernstigste sociale en economische problemen te kampen hebben, terwijl dat wel de gebieden zijn waar het risico van een tegen elkaar opbieden met steunmaatregelen uiterst reëel is en waar iedere steunmaatregel meer dan elders het handelsverkeer tussen de Lid-Staten ongunstig kan beïnvloeden; dat voorts de beschikbare sociaal-economische gegevens betreffende België geen elementen bevatten op grond waarvan kan worden geconcludeerd dat er als bedoeld in het Verdrag een ernstige verstoring in zijn economie heerst; dat de steunmaatregel van de Belgische Regering niet het oogmerk heeft om aan een dergelijke situatie het hoofd te bieden;

Overwegende tenslotte dat, ten aanzien van de uitzonderingen van artikel 92, lid 3, sub c), van het EEG-Verdrag ten gunste van steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid te vergemakkelijken, geconstateerd wordt dat de sector van de produktie van installaties voor de levensmiddelenindustrie momenteel met een onmiskenbare overcapaciteit te kampen heeft en dat de ontwikkeling in deze sector tot de bevinding leidt dat instandhouding van de produktiecapaciteit door middel van staatssteun met het gemeenschappelijk belang in strijd is; dat deze constatering geldig blijft ook al is de toekenning van de steun verbonden met maatregelen tot herstructurering van de financiële of commerciële situatie of van het produktieapparaat,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De door de Belgische Regering onderscheidenlijk in mei 1980 en in juni 1982 ten gunste van een onderneming uit de sector van de produktie van installaties voor de levensmiddelenindustrie getroffen steunmaatregelen zijn onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt in de zin van artikel 92 van het EEG-Verdrag en dienen bijgevolg te worden opgeheven.

Artikel 2

De Belgische Regering doet de Commissie binnen drie maanden na de kennisgeving van deze beschikking mededeling van de maatregelen welke zij heeft genomen om aan deze beschikking te voldoen.

Artikel 3

Deze beschikking is gericht tot het Koninkrijk België.

Gedaan te Brussel, 17 april 1984.

Voor de Commissie

Frans ANDRIESSEN

Lid van de Commissie